

спілкування, але й формування у свідомості учнів картини світу носія цієї мови як представника певного соціуму, тому навчання має бути не тільки спрямованим на залучення школярів до концептуальної системи лінгвосоціуму, а й до крос-культурного осмислення вимірів двох дещо різних соціокультурних спільнот. До речі, на думку О. Потебні, національний (етнічний) компонент впливає не лише на формування світосприйняття, а й на сам процес розгортання думки: „Людина, яка говорить двома мовами, переходячи від однієї до іншої, змінює разом з цим характер та напрям розгортання своєї думки, причому так, що зусилля її волі лише змінює колію думки, а на подальше її спрямування впливає лише опосередковано [2, 260]“.

Отже, постає проблема формування не лише умінь і навичок взаєморозуміння комунікантів, а й спільності уявлень про світ в їхньому соціально-психологічному та національно-культурному вимірі. Оскільки, саме на „...лінгвокогнітивному рівні узагальнюються стійкі комунікативні потреби в типізованій специфіці мовленнєвої поведінки, що засвідчує внутрішні мотивації та ціннісні настанови особистості [1, 60]“, то вчитель-словесник має допомогти учням побачити в узагальнених категоріях національно окреслене, історично й традиційно зумовлене, осмислене у вимірах часу, увійти в коло споконвічно народних прагнень із орієнтацією на сучасні процеси, тобто спрямувати пізнання концептуальних засад духовності в урочище мови.

Література

1. Дороз В. Ф. Крос-культурне навчання учнів-білінгвів української мови : [монографія] / Вікторія Федорівна Дороз. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 456 с.
2. Дороз В. Ф. Українська мова в діалозі культур: факультативний курс : навч. посібник. – К. : Ленвіт, 2010. – 360 с.
3. Кононенко В. І. Мова у контексті культури : [монографія] / Віталій Кононенко. – К. : Плай, 2008. – 390 с.
4. Потебня А. А. Эстетика и поэтика / А. А.Потебня. – М. : Искусство, 1976. – 614 с.

Змєєва А.К.,

студент,

Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж ім. І. Я. Франка,

науковий керівник – д. пед. н. **Н.В. Грона**

РОБОЧИЙ ЗОШИТ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Закон України “Про Загальну середню освіту” визначає основні положення щодо формування особистості учня в інтелектуальному, соціальному і фізичному аспектах, переорієнтацію освітньої парадигми на розвиток

особистості учня, його саморозвиток та самоосвіту, оскільки на сьогодні сфера діяльності людини незмірно зросла та потребує мобільності, творчого вирішення поставлених завдань. Сучасне суспільство супроводжує проблема підготовки професійних кадрів із високою трудовою активністю та сталою громадянською позицією. Ця проблема вимагає рішення у підвищенні якості навчального процесу в загальноосвітніх школах, формуванні внутрішньої потреби в набутті нових знань, стимулюванні бажання вчитися та постійній підтримці інтересу учнів до знань. Вона реалізується у перегляді змісту навчальної програми шкіл, її засобів, методів і форм.

Реалізації цього підходу сприяє запровадження в навчальній практиці робочих зошитів як засобу активізації пізнавальної діяльності учнів, що допомагає їм самостійно засвоювати нові знання, формувати вміння й навички виконання тих чи інших завдань. Зошит має забезпечити розвиток розумової активності, що сприяє підвищенню ефективності навчання учнів та рівня їхнього творчого розвитку. Пізнавальний інтерес розвиває ініціативу, творчість, наполегливість, самостійність. Інтерес до навчання розвиває почуття обов'язку, а тому навчальна праця стає системною, виконується якісно.

Пізнавальна діяльність в умовах школи – це один із принципів навчання, який включає пояснення мети і завдань навчального предмета, значущість його для подальшого зовнішнього життя учня; застосування розумових операцій (аналіз, синтез, узагальнення, індукція, дедукція) під час навчання; виникнення позитивних емоцій, які сприяють мотивам навчання на основі почуттів (задоволення від правильно виконаного завдання); критичний підхід у процесі засвоєння нової інформації (аналіз поданих у процесі навчання матеріалів); наявність належного контролю і самоконтролю. Так розглядають активізацію пізнавальної діяльності Н. Бібік, С. Гончаренко, Б. Кобзар, Г. Костюк, О. Савченко, В. Сухомлинський.

Щодо “робочого зошиту”, визначення не є однозначним, оскільки в багатьох дослідженнях термін варіюється по-різному. З урахуванням результатів аналізу літературних джерел та практичного досвіду застосування робочих зошитів можна сформулювати таке визначення: “Робочий зошит – навчальне видання, на основі якого відбувається усвідомлення нового навчального матеріалу та формування практичних умінь, а також організація самостійної роботи учнів, контроль їх навчальних досягнень” [5, 82]. Проблему розробки та використання робочих зошитів у навчальному процесі досліджували Н. Ерганова, А. Лікарчук, О. Нільсон, Н. Преображенська та ін.

Ми виділяємо такі шляхи активізації пізнавальної діяльності учнів:

1. Співвідношення нової інформації з минулим досвідом учня через виконання практичних завдань.
2. Устаткування отриманої інформації у системі знань учня через порівняльний аналіз.
3. Самостійна робота учнів з приводу дослідницької діяльності.
4. Стимулювання пізнавального інтересу учнів.

Останнє досягається шляхом використання пізнавальних та творчих завдань, задач логічного змісту, які передбачають такі дії учнів: співвіднести дані умов і відповідей; дати оцінку вчинкам, фактам, явищам; довести чи спростувати думки, положення; дати оцінку вчинкам, фактам, явищам; установити нові залежності, зв'язки, закономірності; виправити навмисні помилки тощо. Варіювання вище поданих завдань підтримує сталий пізнавальний інтерес та розумову активність на заняттях. Варто зазначити, що за своїм змістом відповідні завдання знаходять місце у робочих зошитах. Такі види робіт розвивають в учнів вміння виконувати аналітичні операції на встановлення причинно-наслідкових зв'язків, доводити, узагальнювати, працювати за певним алгоритмом дій. Учні набувають навичок самостійно мислити, контролювати результати роботи.

Наприклад, у робочому зошиті на друкованій основі можуть міститися такі запитання до відповідних предметів: “Розгляньте на малюнку поселення стародавніх слов'ян. Чому наші предки намагалися селитися поблизу річок та лісу?” – для знаходження відповіді на поставлене запитання учень повинен самостійно встановити причинно-наслідкові зв'язки на основі власних пізнань; “Чи хотілося б тобі стати археологом або взяти участь в археологічній експедиції? Чому?” – відповідаючи на питання учні можуть висловити власну думку, довести та аргументувати її (Коченгіна М. В. Літературне читання: Робочий зошит. 4 клас: для загальноосвіт. навч. закладів: для підруч. М. В. Коченгіної, О. А. Коваль. – Х.: Вид-во “Ранок”, 2015. – 64 с.).

На відміну від підручника робочий зошит спрямований на “діалог з учнем”, він не стільки несе в собі інформацію, скільки сприяє творчому розвитку школяра. Від підручників робочі зошити відрізняються відсутністю великого текстового навчального матеріалу; наявністю значної кількості різноманітних завдань, які стимулюють пізнавальну діяльність учнів; системою орієнтирів, які дають змогу сконцентрувати увагу учнів на сутності навчального матеріалу [3, 11].

Доведено, що робочі зошити – це мобільний жанр навчальної літератури, інноваційне поліфункційне дидактичне явище. Вони швидше за інших відгукуються на потреби освітнього процесу: оперативно реагують на зміни в навчальній програмі, доповнюють, поглиблюють матеріал уроків.

Робочий зошит – навчальний посібник, який має особливий дидактичний апарат, щоб допомогти учневі в освоєнні навчальної дисципліни. Введення робочих зошитів в арсенал дидактичних засобів надає учителеві реальну можливість оптимізувати навчальний процес.

Таким чином застосування робочих зошитів на друкованій основі в навчальній практиці дає змогу керувати за перебігом виконання завдань, відсоток їх правильного виконання стане більшим, стане можливим виникнення позитивних асоціативних зв'язків, що сприятиме активній пізнавальній діяльності учнів.

Література

1. Бібік Н. М. Пізнавальний інтерес як умова суб'єктності навчання

молодших школярів / Н. М. Бібік // Педагогічний дискурс. – 2011. – Вип. 10. – С. 53–56.

2. Вержинская Е. А. Создание рабочей тетради по дисциплине / Е. А. Вержинская – Оренбург, 2009. – (Методические рекомендации). – 18 с.

3. Лікарчук А. М. Технологія створення та використання зошитів з друкованою основою (на матеріалі хімії) : Дис... канд. пед. наук : 13.00.02 / А. М. Лікарчук // Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 2002. – 20 с.

4. Ляхоцький В. П. Із педагогічної спадщини І.Огієнка / П. В. Ляхоцький // Почат. школа. – 1997. – №3. – С. 56–58.

5. Майорова І. Г. Визначення та класифікація робочих зошитів / І. Г. Майорова // Вісник післядипломної освіти. – 2011. – № 4 (17). – С.78–85.

Іванова М.І.,

студент,

Бердянський державний педагогічний університет,
науковий керівник – к. філол. н., доц. **Б.А. Салюк**

КОНЦЕПТ “ВІДВЕРТІСТЬ” У ТЕКСТАХ АЛЬБОМУ “EVOLVE” ГРУПУ IMAGINE DRAGONS

Пісенна лірика є одним з найбільш доступних, відкритих і популярних видів художньо-творчої діяльності у ХХІ ст., водночас малодосліджених об’єктів філології через упереджене ставлення науковців до неї як до текстів другого сорту, порівняно з високою поезією.

Однак, тексти пісень також є важливою частиною поетичної творчості і спадку будь-якої країни. Пісенний текст, порівняно з іншим – віршованим, відзначається характерною ритміко-інтонаційною будовою, фоностилістичними властивостями, експресією, складом лексики та характерною сполучуваністю слів. Він орієнтований на доступність фрази слухачеві, на легке декодування метафоричних висловів, що вимагає від поета використання певних лексичних, семантичних, ритміко-інтонаційних повторів, лексично-образних та емоційно-експресивних стереотипів тощо [2, 3].

Сучасна американська пісенна творчість є беззаперечним лідером у масовій культурі та музичній індустрії світу. Зокрема, цікаві тексти створює інді-рок гурт Imagine Dragons, що й стали матеріалом для нашого дослідження. Третій студійний альбом “Evolve” вийшов 23 червня 2017 року і складається з 11 пісень. Спільною темою усіх текстів є вираження автором пісень власних почуттів і переживань, що спонукає його до відвертості з аудиторією слухачів.

Метою дослідження є вивчення концепту “відвертість” ліричного автора у текстах пісень альбому “Evolve” гурту Imagine Dragons.

В англійській мові слово “sincerity” має широку семантичну структуру, що